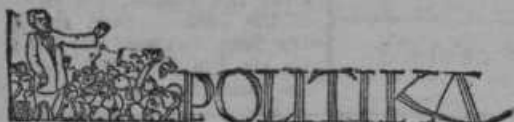

ne ter obenem ugotovili, da nemška vošina dosedaj niti ene teh zahtev ni izpolnila. S takozvano kulturno avtonomijo, ki jo nemške stranke ponujajo Slovincem, ne bi bila izpolnjena niti ena zahteva narodnih Slovencev, marveč Nemci nameravajo z njo od narodnozavednih Slovencev odtrgati nezavedne, ki so ob plebiscitu glasovali za

Avstrijo ter se imenujejo nemškoaljube. Te hočejo naprej popolnoma ponemčiti, zoper narodno-zavedne Slovence pa začeti zatiralno borbo kot irendentiste, kot neprijatelje Avstrije. Tako Nemci v praksi (v dejanjih) izvršujejo načelo manjšinskega varstva, za koje se toliko potegujejo, kadar je njim v prid.

V NAŠI DRŽAVI.

Njegovo Veličanstvo kralj biva stalno na Bledu, kjer se že vršijo priprave za slovesen krst tretjega kraljeviča, ki bo koncem tega meseca. Središče političnega gibanja v naši državi je preneseno na Bled, kamor se vozijo poročat kralju ministri in zastopniki tujih držav. Za konec meseca julija je napovedan na Bledu poset predsednika grške vlade Venizelosa, ki bo po zaključitvi grškega parlamenta odpotoval v inozemstvo ter se ustavil na povratku iz Berlina za nekoliko dni na Bledu, kjer bo sprejet od našega kralja v avdijenci. Obenem se bo sestal tudi s predsednikom naše vlade generalom Živkovičem in zunanjim ministrom Marinkovičem, ki se bosta istočasno mudila na Bledu.

Pol leta v novem stanju. V soboto 6. julija se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri so podali ministri poročilo o šestmesečnem delu v novem stanju. Ministrski svet je ugotovil, da kaže polletno delo sedajne vlade koristne ter po voljne uspehe na vseh poljih državnega in narodnega življenja. Vlada je sklenila, da bo delo po začrtanem programu tudi nadaljevala.

Pomiloščenje ob priliki krsta novorojenega kraljeviča. Ob priliki predstojnega krsta novorojenega kraljeviča bo pravosodni minister predložil ukaz o amnestiji (pomiloščenju). Kakšen obseg bo imelo pomiloščenje, se še ne ve. Gotovo pa je, da ne bodo deležni amnestije oni, ki so bili kaznovani po 6. januarju, še manj pa oni, ki so bili kaznovani po zakonu o zaščiti države.

Orlovске svečanosti v Pragi je posestil dne 4. julija prometni minister dr. Korošec. Na kolodvoru v Pragi so ga slovesno sprejeli mnogoštevilni zastopniki vlade ter častno odposlanstvo čehoslovaškega in slovenskega Orla.

V Beogradu pripravljajo gradivo za sklenitev pogodbe (konkordata) med našo državo in Vatikanom. Pogodba bo sklenjena letos zgodaj v jeseni.

Pogajanja radi železniških tarifov med našo državo in Grčijo so končana.

Novе lokomotive. Za 20 milijonov dinarjev novih lokomotiv je naročenih od našega železniškega ministrstva pri Škodovih tvornicah na Čehoslovaškem

Novе carinske postavke. V finančnem ministrstvu se izdelujejo novi carinski tarifi, ki se bodo posebno ozirali na želje gospodarskih krogov. Na istem mestu se bavijo z mislijo monopolizacije sladkorja. Z monopolizacijo bi se cene ne povišale.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Iz papeževe države. Dne 25. julija bo okoli cerkve sv. Petra velika procesija, pri kateri bo nosil Najsvetejše sv. Oče. Procesije se bo udeležilo 3000 duhovnikov iz celega sveta. V sprevodu bodo vsi dostojanstveniki rimske Cerkve, zastopniki vseh redov in zastopniki raznih držav (diplomatski zbor). — Vatikanska država bo uredila te dni poštni promet in poslovanje brzojava.

Nemirna Bolgarska. V bližini Plovdiva se je vršila dne 5. julija slovesna otvoritev nove državne ceste, katere se je udeležil ministrski predsednik Ljapčev in minister za javna dela. Ko so se so se vračali dne 7. julija udeleženci te slovesnosti na avtomobilu proti Plovdivu, je napadla skupina ljudi avto, v katerem so domnevali napadalci ministrsko gospodo. Lopovi so streljali na potnike in pogodili na smrt policijskega agenta. Na Bolgarskem se ponavljajo neprestano atentati.

Posvetovanja radi južne železnice v Budimpešti. Posvetovanja radi odprave sporov medsebojnih terjatev onih držav, preko katerih gredo proge bivše južne železnice, so pričela 9. julija in so trajala tri dni. Na njej so zastopane Jugoslavija, Italija, Madžarska in Avstrija. Našo državo zastopa načelnik glavnega ravnateljstva Mudrinič, pravni referent železniškega ministrstva Vučina in višji računski uradnik ljubljanskega oblastnega ravnateljstva Borščak.

Na Rumunskem nameravajo predručati notrajno upravo države. Po novem upravnem osnutku bo razdeljena Rumunija na 7 samoupravnih okrožij, ki bodo pod nadzorstvom državnih tajnikov.

Čehoslovaški špijon. Poročali smo že, da je vzbudilo na Čehoslovaškem veliko prahu razkrinkanje kapitana Falouta, ki je izdajal nemškemu generalnemu štabu važne mobilizacijske načrte. Čehoslovaško vojno sodišče je obsodilo kapitana radi špijonaže na 19 let.

Med Madžarsko in Čehoslovaško so vladale zadnji teden precej napete razmere. Madžari so zaprli čehoslovaškega železniškega uradnika Pecha, ker ga dolžijo vohunstva. Čehoslovaška je zahtevala takojšnjo izpustitev Pecha in je radi tega ustavila železniški promet z Madžarsko na eni prog. Prvotni vihar med obema državama se je pa že polegel in bo cela zadeva poravnana na miren način.

Novoizvoljeni angleški parlament je bil odprt dne 25. junija s čitanjem kraljevega govora.

Na Holandskem so končane parlamentarne volitve, ki so pokazale staro sliko: katoličani so obdržali 30 mandatov, socialisti svojih 24.

ZA NEDELJO

32 blaženih mučenic.

Spominski dan 9. julij.

Kristus je svojim vernikom napovedal sovraštvo in preganjanje od sveta, kakor ga je moral prenašati sam. Ta napoved se tudi izpolnjuje in mora Cerkve Kristusova v vseh časih trpeti preganjanja, celo krvava. Tudi velika francoska revolucija pred 140 leti se je obrnila proti Cerkvi in njenim zvestim otrokom. Voditelji francoske revolucije, pravi krvavi možje, so z nepopisnim sovraštvom besneli zoper vse, kar bi še moglo spominjati na Boga, Kristusa, krščanstvo. Na tisoče zvestih kristjanov je moralo v onih žalostnih časih preliti kri za svojo krščansko in cerkveno prepričanje. Med temi je bilo tudi 32 redovnic v mestu Oranž, ki so umrle med 6. in 26. julijem leta 1794.

Te redovnice so spadale k različnim redovom in pobožnim družbam. Ko je izdala leta 1790 francoska vlada odlok, da so samostani prepovedani in da njihovo premoženje pripade državi, so razne redovnice našle zavetišče v samostanu uršulink, ki jih še niso bili razgnali. Kmalu pa so morale redovnice tudi iz tega svojega zavetišča na cesto. Združile so se v male skupine in so skušale na ta način, kolikor se je pač dalo, nadaljevati redovno življenje. Tu je pa prišel do moči na Francoskem eden največjih okrutnejšev, kar jih pozna zgodovina, zloglasni Robespier. Po vseh krajih je postavil takimenovana sodišča za javno blaginjo, ki so imela neomejeno oblast nad vsemi, ki so bili osumljeni in zatočeni kot izdajalci republike. Dne 29. decembra 1793 je izdal načelnik okraja Oranž določbo, da so morale vse bivše redovnice priseči na »svobodo in enakost«, drugače so jih smatrali za izdajalke in so z njimi tudi tako postopali. Bivše sestre so vse odločno odklonile prisego, ker so dobro vedele, kaj ta prisega pomeni, namreč odpad od vere. Zato je načelnik dal povelje, da morajo sestre v zapor. Noč, predno se je povelje izvršilo, so prebile v molitvi in pobožnem petju, 2. maja so pogumno zasédle slabe vozove, ki so jih imeli peljati v zapor. Bilo jih je 29; dne 10. maja je zadela ista usoda še tri druge redovnice, ki so bivale v svojih domačih hišah.

Sestre so napravile iz svoje ječe pravi samostan. Imele so natančno določen dnevni red. Molile so in premišljevale, zraven so opravljale razna ročna dela. Po posebni pobožnosti se je odlikovala mladostna sestra Magdalena Šistamon; njene tovarišice so jo ime novale svetnico.

Prva je dosegla venec mučeništva sestra Marija Roza iz benediktinskega reda. Dne 5. julija je morala stopiti pred sodišče za javno blaginjo. Z njo je stal pred sodbo nek duhovnik in še dve drugi sestrí. Sodniki so upali, da bo omahovala in še druge potegnili za seboj. A čisto odločno je izjavila, da ne bo prisegla, ker smatra to prisego za od-

pad od vere. Njeni izjavi so se pridružili tudi drugi obtoženci. Predsednik sodišča je nato predlagal za nje smrtno kazen, češ, da so smrtni sovražniki postali in ker so skušali s prazno vero republiko uničiti. Dne 6. julija ob 6. uri zvečer so padle njihove glave pod morilno sekuro.

Devetkrat se je še v juliju istega leta ponavljala ta prizor. Rablji, ki so dan na dan opravljali svoj krvavi posel, so bili ginjeni, ko so gledali, kako so te žrtve umirale. Mnoge so se z veseljem obrazom zahvaljevale rabljem, da z njihovo pomočjo tako hitro gredo na ženitnino nebeškega Jagnjeta. Mirno in z veseljem obrazom so polagale svoje glave pod morilno orožje. Sestra Pelagija je objela vse svoje sestre, odprla skatlo s sladkarijami in rekla: »Jejmo, to je naša svatovska gostija«, in vse so jedle. Sestra Marija je poljubila sekuro kot orodje, ki ji bo odprlo nebesa. Sestra Teoktista je pred svojo smrtjo zapela Marijin magnifikat.

Bog je svoje pogumne pričevalke poveljeval z raznimi čudeži. Trije njihovi sodniki so se spreobrnil, Bog je na njihovo priprošnjo podeljeval bolnikom zdravje in druge dobrote. Zato in ker jih je ljudstvo redno častilo kot mučenice, ki so umrle radi svojega verskega prepričanja, jih je papež Pij XI. dne 10. majnika leta 1925 proglasil blaženimi.

Te sestre, čeravno slabotne ženske, so krasen vzgled, kako se je treba boriti za svobodo svoje vesti. K temu, kar jim je prepovedovala njihova vest, kar so smatrale zoper božjo postavo, se niso dale pregovoriti in prisiliti od nikogar in ničesar na svetu. Rašji so žrtvale svoje življenje, kakor pa ravnale proti svoji vesti.

Da bi tudi mi tako čuvali svobodo svoje vesti, da bi si je ne pustili vzeti ne od laskanja, pa tudi ne od zasmeha sveta, da bi pa tudi nikdar ne pustili, da nam udušijo našo vest naše lastne strasti. Tako bi ohranili pravico in dobro samim sebi, a pomagali bi resnico in dobro ohraniti tudi svetu.

Nova katoliška cerkev. Na praznik sv. apostolov Petra in Pavla so svečano blagoslovili temeljni kamen za novo katoliško cerkev v Zaječaru. Zaječar je mesto blizu bolgarske meje. V mestu samem se nahaja večje število katoliških vojakov. V okolici pa je več rudnikov, kjer je zaposlenih več tisoč rudarjev, med njimi tudi precejšnje število katoličanov. V borskem rudniku, ki ga imajo v zakupu Francozi, so večinoma francoski delavci. Za nje je uprava rudnika postavila prošlo leto krasno cerkvico, ki jo oskrbuje p. Pirnat iz reda assumptionistov (Vnebovzetje Marijino), ki so naseljeni v Belgradu. Dušjeskrbje za slovanske katoličane v Zaječaru in v okolici so pa navadno vršili z veliko vnemo vojaški kurati v Zaječaru. Dušjeskrbje pa je bilo zelo oteženo, ker ni bilo nikjer katoliške cerkve. Po darežljivosti belgrajskega nadškofa o. Rodiča, apostolskega nuncija Pelegrinetti in papeža Pija XI. samega pa je omogočeno, da se sezida v Za-

ječaru vsaj priprosta cerkvica, ki bode letos do jeseni vsaj toliko dogotovljena, da bo de mogoče v njej obhajati službo božjo.

Nov važen zavod. V nedeljo dne 30. junija so v Zagrebu položili temeljni kamen za nov zavod salezijancev, ki bodo tam razvili svoje delovanje v prid mladine, posebno delavske. Obred polaganja je opravil nadškof dr. Bauer. Zavod pa stavijo v spomin, da je bil letos prištet blaženim Don Bosko, ustanovnik salezijancev, v spomin zlate sv. maše Pija XI. in pa zlate maše zagrebskega nadškofa dr. Bauerja.

Iz Rima. Dne 23. junija je bil proglašen blaženim Kozma Kermurgian, mučenik iz Armenije v Mali Aziji. Bil je najprej duhovnik razkolne armenske cerkve. Po večletnem učenju in premišljevanju je pa prišel do prepričanja da je vsa resnica le v katoliški Cerkvi. Zato je prestopil v katoliško Cerkev in je postal goreč delavec za združenje armenske cerkve s katoliško. Njegovi nasprotniki so ga zatožili pri turškem vezirju, da je veleizdajalec in vezir ga je obsodil na smrt. Moleč apostolsko vero je umrl dne 5. novembra leta 1707. Pri njegovi proglatvi blaženim je bilo posebno veliko cerkvenih dostojanstvenikov vzhodnega obreda. Naj bi novi blaženi bil pri Bogu priprošnjak za veliko delo združenja vseh ločenih bratov! — Pretečene dni so prenesli zemeljske ostanke kardinala Rampolle v cerkev sv. Cecilije. Rampolla je bil eden najboljših kardinalov zadnje dobe. Bil je državni tajnik velikega papeža Leona XIII. in njegov zvesti sodelavec. Kot kardinal je imel za svojo cerkev bazo sv. Cecilije. Veliko svojega premoženja je porabil, da je dal to cerkev dostojno prenoviti. Zato so mu ta kraj tudi dali za njegovo zadnje bivališče. — Od zadnjih časov ima tudi Irski svojega zastopnika pri sv. Očetu. Poslanik

Bewley je papežu dal svoje listine in ga zaprosil za blagoslov poglavarju države, irski vladi in irskemu narodu. Papež je vesel odgovoril, da čuti posebno zadovoljnost, ker je pri njem zastopan tudi irski narod, ki je skozi stoletja z neizrečenimi žrtvami ohranil svojo zvestobo papežu in katoliški Cerkvi.

Katoliški tisk. Praznik sv. apostolov Petra in Pavla se po mnogih krajih slavi kot dan katoliškega tiska. To pa radi tega, ker ima v naših časih katoliški tisk veliko apostolsko nalogo, da brani in pomaga širiti katoliško prepričanje in krščansko življenje. Kot pripravo na ta tiskovni praznik so italijanski katoliški časnikarji imeli v Rimu svoj kongres. Dne 18. junija jih je sprejel papež v slovesni avdijenci. Zelo značilne so besede, ki jih je pri tej priliki govoril. Rekel je: »Vi ste kot katoliški tisk naš glas. Ne pravim glasniki, temveč pravi glas, ker bi v gotovem času veliko naših otrok brez vas in brez vaše pomoči ne slišalo našega glasu. S tem je jasno povedano, kaj pomenite vi v naši ceni in kako mesto zavzimate v našem srcu.« Gotovo pomenljive besede, ki jih mora vpoštevati vsak katoličan! — Dan katoliškega tiska so posebno vneto obhajali tudi v Španiji. Po vseh cerkvah so bili govori o pomenu katoliškega tiska, ki ima namen, da pobije vpliv tistega tiska, ki javno ali prikrito izpodkopa vero in nramno življenje, — zraven pa da širi versko prepričanje in krščansko življenje. — Zelo veliko so stori za katoliški tisk v Združenih državah v Ameriki. Vsem imajo tam 291 katoliških časopisov. Vsi ti se tiskajo v skupni nakladi 6,647.066 izvodov. Od teh časopisov je 9 dnevnikov, 1 ki izhaja vsake tri tedne, 3 vsaka dva tedna in 106 tednikov. Največji list je dnevnik »World« v Čikagu, ki izhaja v 68.750 izvodih. Najbolj razširjen tednik »Car Sunday Visitor« izhaja v 477 tisoč 660 izvodih.

NOVICE

Opice in »Jutro«. »Jutro«, ki se ponša s tem, da je baje list za slovensko inteligenco, je velik častilec opic. V nedeljski številki — 7. julija t. l. — je objavilo sliko dveh orangutanov s podpisom: »Orangutan, najpametnejša in človeku najpodobnejša opica«. Vsa čast »pametnosti in človekopodobnosti« orangutana, toda ni ena ni druga ni tako velika, da bi gospod orangutan s svojo boljšo polovico zaslužil častni naslov: oče človeka. »Jutro« ga sicer jako protežira kot nositelja te vloge, vendar je orangutan z vsemi človeškimi opicami kot prisvajatelj te častne vloge kljub »Jutrovi« protekciji v znanstvenem svetu propadel. »Jutrov« učenjak zatrjuje, da ima ta teorija (nauk o izviru človeka iz opice) prav ter so našli vse polno vmesnih členov od tistega praopičjega bitja pa do človeka in današnjih najbolj razvitih opičjih vrst. Razen »Jutrovega« znanstvenika ni danes nobenega resnega in slovitega učenjaka na svetu, ki bi trdil, da ima ta nauk

prav ter da so našli vmesne člene od praopičjega bitja pa do človeka. Da bi se »Jutrov« znanstvenik mogel dalje tako uspešno udeleževati na opičjem polju, bi mu nasvetovali, naj dalje preiskuje »pametnost« človekopodobnih opic. Nemara bo našel dokaz, da ne sicer za to, da obstojajo vmesni členi od praopičjega bitja pa do človeka, morda pa za to, da se je pametnost teh opic že tako »razvila«, da vzdržujejo v kakšnem pragozdu Afrike ali Azije tiskarno, v kateri izhajajo tako kulturni listi, kakor je »Jutro«.

Težka nesreča. Na velikem ovinku oblastne, prej državne ceste na občinski meji med Kamnico in Mariborom se je dne 4. julija pripetila težka nesreča. Iz Bresternice se je pripeljal na motornem kolesu s priklopnim vozom trgovski nastavljenec Robert Ehrfurt iz Graza. Z njim se je peljala na prikolici nje gova sorodnica 68letna Avgusta Leyerer. Ehrfurt se je hotel na strmim ovinku izogniti kmečkemu vozu in ni opazil, da vozi od nasprotne strani iz Maribora z veliko brzino osebni avto gospe dr. Orosel. Na avtomobilu sta bila poleg šoferja še dva potnika. Tudi ta se